

โครงการธนาคารผลผลิตเกษตรกรด้านการประมง

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายในการบริหารจัดการผลผลิตการเกษตร เพื่อให้ชุมชนเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการผลผลิตการเกษตร เพื่อสนองต่อความมั่นคงด้านอาหารและสร้างรายได้ในครัวเรือน จึงดำริให้มีการจัดตั้งธนาคารผลผลิตเกษตรกร ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารผลผลิตด้านการเกษตร กรมประมงจึงได้ดำเนินการ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งระบบธนาคารผลผลิตการเกษตรโดยเน้นด้านประมงขึ้น เพื่อให้ชุมชนเกษตรกรสามารถบริหารจัดการผลผลิต แลก ยืม คืน ผลผลิตจากสัตว์น้ำ โดยอาศัยแหล่งน้ำชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ โดยความร่วมมือของชุมชนเกษตรกร เน้นการให้ความรู้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติที่บริหารจัดการโดยคณะกรรมการแหล่งน้ำชุมชนที่ตั้งขึ้น เพื่อให้แหล่งน้ำเป็นแหล่งผลิตอาหารสัตว์น้ำชุมชนรองรับความต้องการบริโภคอาหารโปรตีนประเภทสัตว์น้ำของชุมชน เน้นการบริโภค และการสร้างรายได้เพื่อความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชนเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำในชุมชน ให้เป็นธนาคารผลผลิตเกษตรกรด้านการประมง
- ๒) เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีการบริหารจัดการแหล่งน้ำชุมชน ในการเพิ่ม ผลผลิตสัตว์น้ำ จัดเพื่อเป็นอาหารโปรตีนบริโภคและสร้างรายได้ในครัวเรือน
- ๓) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด ให้แก่ ชุมชนเจ้าหน้าที่ของกรมประมงและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย

๓. แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) จัดหาแหล่งน้ำชุมชนแบบระบบปิดที่เหมาะสม จัดตั้งเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยการบริหารจัดการแหล่งน้ำแบบมีส่วนร่วมโดยมีคณะกรรมการประจำแหล่งน้ำ จัดระบบการบริหารจัดการผลผลิตแบบธนาคาร
- ๒) พัฒนาความรู้ให้กับชุมชนเกษตรกรให้มีความรู้ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเป้าหมาย ตลอดจนให้ความรู้แก่ชุมชนในการบริหารจัดการผลผลิตการเกษตรด้านการประมงที่เกิดในชุมชน ผ่านระบบธนาคารผลผลิตเกษตรกรเพื่อลดรายจ่ายในการนำผลผลิตเกษตรกรไปสู่ผู้บริโภค
- ๓) การจัดการแหล่งน้ำชุมชนให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด เช่น การปล่อยพันธุ์ปลา การเสริมสร้างอาหารธรรมชาติเพิ่ม การเพาะพันธุ์ปลา ฯลฯ โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์สัตว์น้ำจืด อาหารสัตว์น้ำ การบริหารจัดการแบบหุ้นส่วนในระบบธนาคาร มีการยืม คืน ปันผลประโยชน์ร่วมกัน

๔. งบประมาณ

งบประมาณในการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๗.๔๖ ล้านบาท และในปีงบประมาณ ๒๕๖๑-๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อปี

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ภาคเหนือ จำนวน ๗ จังหวัด ได้แก่จังหวัดลำปาง เชียงราย ลำพูน ตาก พะเยา กำแพงเพชร และอุตรดิตถ์

ภาคอีสาน จำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่จังหวัดสกลนคร นครราชสีมา ขอนแก่น อุรธานี ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ นครพนม บุรีรัมย์ บึงกาฬ มุกดาหาร ยโสธร อำนาจเจริญ

๕. ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) ชุมชนเกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธนาคารผลผลิตเกษตรกร มีความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะโปรตีนจากสัตว์น้ำปีละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ๒) เกษตรกรชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการบริโภคอาหารโปรตีนประเภทสัตว์น้ำ ไม่ต่ำกว่า ๓๕ กิโลกรัมต่อครัวเรือน
- ๓) ชุมชนเกษตรกร สามารถแลกเปลี่ยนผลผลิตการเกษตรซึ่งกันและกันได้อย่างยุติธรรม มีการแลกเปลี่ยน ยืม และคืนสินค้าเกษตร

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินโครงการต่อเนื่อง ๔ ปี (ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๓) โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ:

- ๑) ชุมชนสามารถบริหารแหล่งน้ำชุมชนเป้าหมายให้มีผลผลิตด้านการประมง ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ กก./ไร่
- ๒) แหล่งน้ำชุมชนเป้าหมายมีการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด จำนวน ๒๐ แห่ง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และเพิ่มขึ้นเป็น ๔๐ แห่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๑
- ๓) แหล่งน้ำชุมชนมีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืดอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามให้คำแนะนำ จำนวน ๒๐ แห่ง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ และจำนวน ๖๐ แห่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๒
- ๔) มีการจัดประชุมคณะกรรมการของโครงการไม่น้อยกว่า ๒ ครั้งต่อปีงบประมาณ (รายไตรมาส)
- ๕) มีการจัดประชุมประจำปีคณะกรรมการของโครงการปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง
- ๖) มีการจัดประชุมประจำเดือนประชุมคณะกรรมการแหล่งน้ำชุมชนไม่น้อยกว่าปีงบประมาณละ ๘ ครั้ง
- ๗) มีการจัดประชุมคณะกรรมการแหล่งน้ำชุมชนรายไตรมาสไม่น้อยกว่าปีงบประมาณละ ๒ ครั้ง
- ๘) มีการจัดประชุมประจำปีคณะกรรมการแหล่งน้ำชุมชนปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:

- ๑) ชาวประมงในพื้นที่เป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ โดยทำการประเมิน ความพึงพอใจตามการบรรลุในแต่ละวัตถุประสงค์ของโครงการ
- ๒) คณะกรรมการแหล่งน้ำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและการบริหารจัดการผลผลิตเกษตรกรด้านการประมงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐